

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2021. április 20.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2018/0328(COD)

5628/2/21
REV 2 ADD 1

CYBER 13
TELECOM 25
COPEN 35
COPS 33
COSI 14
CSC 26
CSCI 13
IND 25
RECH 36
ESPACE 6
CODEC 92
PARLNAT 92

A TANÁCS INDOKOLÁSA

Tárgy: A Tanács álláspontja első olvasatban az Európai Kiberbiztonsági Ipari, Technológiai és Kutatási Kompetenciaközpontnak és a nemzeti koordinációs központok hálózatának a létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadása céljából

- A Tanács indokolása
- A Tanács által 2021. április 20-án elfogadva

I. BEVEZETÉS

1. A digitális egységes piaci stratégiájával összefüggésben a Bizottság 2018. szeptember 12-én elfogadta és továbbította a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek az Európai Kiberbiztonsági Ipari, Technológiai és Kutatási Kompetenciaközpontnak és a nemzeti koordinációs központok hálózatának a létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatot¹, amelynek jogalapja az EUMSZ 173. cikkének (3) bekezdése és 188. cikke.
2. A javaslat célja, hogy segítse az Uniót abban, hogy megőrizze és továbbfejlessze a digitális egységes piaca biztonságának garantálásához szükséges kiberbiztonsági technológiai és ipari kapacitásokat. A javaslat az alábbi három intézményi szinten írja elő struktúrák létrehozását: a nemzeti koordinációs központok hálózata (nemzeti szint), a kiberbiztonsági kompetenciaközösség (érdekeltek szintje) és az Európai Kiberbiztonsági Ipari, Technológiai és Kutatási Kompetenciaközpont (uniós szint). A kompetenciaközpont pénzügyi támogatást fog biztosítani az uniós költségvetésből a kiberbiztonsághoz köthető célokra, és az Unió kiberbiztonságának megerősítése érdekében megkönnyíti majd az Unió, a tagállamok vagy az iparági szereplők közös beruházásait.
3. A Bizottság 2018. szeptember 17-én benyújtotta a javaslatot a kiberkérdésekkel foglalkozó horizontális munkacsoportnak (a továbbiakban: a munkacsoport), a munkacsoport pedig ezt követően, 2018. szeptember 28-án megvizsgálta a hatásvizsgálatot. A javaslat munkacsoportban való megvitatása 2018. szeptember 28-án kezdődött az osztrák elnökség alatt, és a román, a finn, a horvát és a német elnökség alatt folytatódott.
4. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) 2019. január 23-án fogadta el a javaslatra vonatkozó véleményét². Az EGSZB üdvözölte az Európai Bizottság kezdeményezését, és úgy vélte, hogy az a kiberbiztonságra vonatkozó ipari stratégia kidolgozásának fontos lépése, és stratégiai előrelépést jelent a stabil és átfogó digitális autonómia elérése felé.

¹ 12104/18.

² 5898/19.

5. Az Európai Parlamentben az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság (ITRE), előadóként pedig Julia REDA (ITRE, Verts/ALE) foglalkozott a javaslattal. A jelentést 2019. február 19-én fogadták el az ITRE bizottságban, a Parlament pedig a 2019. márciusi első plenáris ülésén hagyta azt jóvá. A Parlament 2019. április 17-én – 489 támogató és 73 ellenszavazat, illetve 56 tartózkodás mellett – elfogadta az első olvasatban kialakított álláspontját, mely 112 módosítást tartalmaz a bizottsági javaslatához képest. Az európai választásokat követően Rasmus ANDRESEN-t (ITRE, Verts/ALE) jelölték ki új előadónak.
6. A Coreper 2019. március 13-án megbízást³ adott az Európai Parlamenttel való tárgyalások megkezdésére. Azóta öt háromoldalú egyeztetésre került sor a következő időpontokban: 2019. március 13-án és 20-án a román elnökség alatt, 2020. június 25-én a horvát elnökség alatt, valamint 2020. október 29-én és december 11-én a német elnökség alatt.
7. A 2019. március 13-án Strasbourgban megtartott első háromoldalú egyeztetésen a felek nem folytattak érdemi vitát. Mindkét fél ismertette álláspontját és a javaslatokban ajánlott főbb változtatásokat, valamint megállapodott a következő lépésekről és az ütemtervről. A társjogalkotók megerősítették szilárd elkötelezettségüket aziránt, hogy a lehető leghamarabb megállapodásra jussanak.
8. A második háromoldalú egyeztetésre 2019. március 20-án került sor Brüsszelben, ahol a felek megvitatták az első szakmai egyeztetésen politikai jellegüként azonosított kérdéseket, ideértve elsősorban a kompetenciaközpont küldetését és feladatait, a finanszírozást és az igazgatótanács kérdését. A román elnökség a megközelítést az első háromoldalú egyeztetésre kapott megbízásra alapozta. A második háromoldalú egyeztetésen mindkét fél pozitív hozzáállást tanúsított, és a felek számos kérdésben rugalmasnak mutatkoztak, valamint a kompromisszumos szöveggel kapcsolatos további előrelépés érdekében iránymutatást adtak a szakértői szintű megbeszélésekhez.

³ 7583/19.

9. A Coreper 2020. június 3-án jóváhagyta az Európai Parlamenttel folytatandó tárgyalásokra vonatkozó módosított megbízást⁴. 2020. június 25-én, a horvát elnökség megbízatásának végén sor került a harmadik háromoldalú egyeztetésre azzal a céllal, hogy tájékoztassák az Európai Parlamentet a Tanács új megbízatásának főbb változásairól, különös tekintettel 1) a kompetenciaközpont küldetésére, célkitűzéseire és feladataira, 2) a kompetenciaközpont felépítésére, 3) a pénzügyi rendelkezésekre és 4) a kiberbiztonsági kompetenciaközösségre.
10. Az egyik függőben lévő, a központ igazgatótanácsának szavazati jogára vonatkozó tanácsi álláspontot a német elnökség alatt sikerült rendezni a Tanácsban. A Coreper 2020. július 22-én módosított megbízást fogadott el, amely egyértelművé tette a Bizottság vétőjogának hatókörét.
11. A kompetenciaközpont székhelyével kapcsolatos másik lezáratlan kérdést – a Coreper 2020. október 28-i ülése alkalmával – a tagállamok kormányainak képviselői rendezték, akik megállapodtak a kompetenciaközpont székhelyének kiválasztására vonatkozó eljárásról⁵. A tagállamok kormányainak képviselői a Coreper 2020. december 9-i ülésének alkalmával hozták meg a székhelyre vonatkozó döntésüket. Bukarestet (Románia) választották székhelynek.
12. A 2020. október 29-én tartott negyedik háromoldalú egyeztetés széles körű megbízást adott a szakértői szintnek arra, hogy kompromisszumot keressenek a fennmaradó lezáratlan kérdésekkel kapcsolatban. A szakmai egyeztetéseken a legtöbb kérdésben sikerült kompromisszumot elérni.
13. A 2020. december 11-én tartott ötödik és egyben utolsó háromoldalú egyeztetésen a Tanács és az Európai Parlament ideiglenes megállapodásra jutott a Coreper által 2020. december 9-én megújított megbízással összhangban. A Coreper 2020. december 18-án jóváhagyta a háromoldalú egyeztetésen elfogadott végleges kompromisszumos szöveget.

⁴ 8315/20.

⁵ 13405/20.

II. CÉLKITŰZÉS

14. Ez a javaslat egy kompetenciaközpont létrehozását irányozza elő, amely a kiberbiztonsággal összefüggő kutatásokra és technológiai és iparfejlesztésekre irányuló beruházásokat összefogó legfőbb uniós eszköz szerepét töltené be. Feladata lenne továbbá a Horizont Európa és a Digitális Európa programokból nyújtott, kiberbiztonsággal kapcsolatos pénzügyi támogatás célba juttatása. Mint fentebb is elhangzott, a javaslat a nemzeti koordinációs központok hálózata, valamint egy kiberbiztonsági kompetenciaközösség létrehozásáról is rendelkezik.
15. A kompetenciaközpont a tagállamok és a Bizottság képviselőiből álló igazgatótanáccsal rendelkezne, amely megszabja a központ műveleteinek általános irányát és gondoskodik arról, hogy az a rendelettel összhangban lássa el a feladatait. A központ tevékenységének arra kell irányulnia, hogy biztosítsa a kutatás és innováció, valamint a stratégiák uniós és nemzeti szintű bevezetése közötti szorosabb koordinációt, és lehetővé tegye a tagállamok számára a közös cselekvésekhez való pénzügyi hozzájárulásaikkal kapcsolatos döntéshozatalt.
16. A kompetenciaközpont az alábbi feladatokat tudná ellátni:
- i) kutatási és innovációs intézkedések végrehajtása (a Horizont Európa támogatásával), valamint kapacitásépítési intézkedések megvalósítása (a Digitális Európa támogatásával), a fent említett (azaz, a Bizottság és a tagállamok általi) irányítás alkalmazásával;
 - ii) a tagállamokkal együttesen a fejlett kiberbiztonsági berendezések, eszközök és adatinfrastruktúrák európai kiépítésének és beszerzésének támogatása, valamint a gazdaság minden szegmensében a legmodernebb kiberbiztonsági megoldások széles körű bevezetésének biztosítása; e célból a kompetenciaközpont elősegíthetné a kapacitásoknak a tagállamok nevében történő közös beszerzését is.

III. A TANÁCS ELSŐ OLVASATBAN KIALAKÍTOTT ÁLLÁSPONTJÁNAK ELEMZÉSE

A. ELJÁRÁSI KERET

17. Az Európai Parlament és a Tanács tárgyalásokat folytatott annak érdekében, hogy megállapodást lehessen elérni a Tanács első olvasatban kialakított álláspontjának szakaszában („korai második olvasatbeli megállapodás”). A Tanács első olvasatban kialakított álláspontjának szövege tükrözi a két társjogalkotó által – a Bizottság támogatásával – elfogadott kompromisszumos csomagot.

B. A FŐBB KÉRDÉSEK ÖSSZEFOGLALÁSA

18. Az eredeti bizottsági javaslatához képest az alábbi főbb módosításokat fogadta el mindkét társjogalkotó:
- 1) több rendelkezésbe is kompromisszumos megfogalmazást illesztettek be, hogy összehangolják azokat a Digitális Európa programról, valamint a Horizont Európa programról szóló rendelet rendelkezéseivel, mivel a kompetenciaközpont a Digitális Európa programból és a Horizont Európa programból nyújtott, kiberbiztonsági vonatkozású pénzügyi támogatásokat fog kezelni;
 - 2) törölték a rendelet rendelkező részének szövegéből (1. cikk) a kompetenciaközpont székhelyére való utalást, és helyette egy új (20) preambulumbekendést illesztettek be;
 - 3) kiegészült a szöveg néhány fogalommal és az azokhoz tartozó fogalommeghatározásokkal, például: „kiberfenyegetés”, „közös cselekvés”, „természetbeni hozzájárulás”, „európai digitális innovációs központ”;
 - 4) beillesztésre került a „kiberbiztonsági program” fogalma, annak az átfogó és fenntartható kiberbiztonsági ipari, technológiai és kutatási stratégiának a megjelölésére, amely stratégiai ajánlásokat fogalmaz majd meg az európai kiberbiztonsági ipari, technológiai és kutatási ágazat fejlődése és növekedése tekintetében, valamint meghatározza a kompetenciaközpont tevékenységei során követendő stratégiai prioritásokat;

- 5) a kompetenciaközpont korábban egyetlen cikkben, más célkitűzésekkel együtt meghatározott feladatait immár egy külön ezekről szóló cikk tartalmazza, megkülönböztetve egymástól a központ stratégiai és végrehajtási feladatait;
- 6) megerősítették továbbá az ENISA szerepét. Az ENISA állandó megfigyelőként fog részt venni a kompetenciaközpont igazgatótanácsában, és hozzájárulhat a kiberbiztonsági program, valamint az éves és többéves munkaprogramok megfogalmazásához, illetve tanácsadással segítheti azt;
- 7) új rendelkezésekkel bővült a rendelet a nemzeti koordinációs központokra vonatkozóan, különösen azok kijelölése és a Bizottság általi értékelés kapcsán;
- 8) részletesebben kidolgozták az igazgatótanács feladatait, különösen a kiberbiztonsági program, valamint az éves és többéves munkaprogramok elfogadását illetően;
- 9) módosították a kompetenciaközpont igazgatótanácsának szavazási szabályait, és a bizottsági javaslat eredeti rendelkezése helyett, amely még úgy szólt, hogy az EU-nak a szavazati jogok 50 %-ával kell rendelkeznie, bevezették az „egy tag, egy szavazat” elvét. Bizonyos, az uniós költségvetés végrehajtásával kapcsolatos döntések esetében, valamint az éves munkaprogram, a többéves munkaprogram és a tagállami hozzájárulások kiszámításának módszere kapcsán azonban a Bizottság a szavazati jogok 26 %-ával fog rendelkezni. Az igazgatótanács az összes tagja legalább 75 %-os többségével hozza meg határozatait;
- 10) az ipari és tudományos tanácsadó testület helyét a stratégiai tanácsadó csoport vette át, amely a kompetenciaközpont és a kiberbiztonsági kompetenciaközösség közötti rendszeres párbeszéd alapján tanácsadással fog szolgálni;
- 11) a kiberbiztonsági kompetenciaközösséget kollektív testületek/szervezetek fogják alkotni, személyek nem vesznek majd részt benne; kompromisszumos megoldásként azonban a kompetenciaközpont és szervei igénybe vehetik majd ad-hoc szakértői minőségben eljáró magánszemélyek és természetes személyek szakértelmét;

12) a szöveg új cikkekkkel egészült ki továbbá a nemek egyensúlyára (35. cikk) és a kompetenciaközpont jogi személyiségére vonatkozóan (39. cikk).

IV. KONKLÚZIÓ

19. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja tükrözi a Tanács és az Európai Parlament által – a Bizottság támogatásával – elfogadott kompromisszumos csomagot.
 20. A Tanács megítélése szerint első olvasatban elfogadott álláspontja kiegyensúlyozott csomagot jelent, és elfogadását követően az új rendelet kulcsszerepet fog betölteni az Unió kiberbiztonságot szolgáló technológiai, ipari és kutatási kapacitásainak továbbfejlesztésében.
-